

ומה כלי שמתמא משקין –

And what if by a utensil which is מטמא liquids

OVERVIEW

The גמרא explains that משקה (in the פסוק of יטמא - כלי ישתה בכל כלי יטמא) cannot be מטמא כלים because there is a ק"ו which excludes it; for if כלים (which are מטמא כלים) cannot be מטמא כלים, so certainly משקין (שני) which became טמא from a כלי (ראשון) cannot be מטמא כלים. Our תוספות distinguishes between this ק"ו and other ק"ו, which we may offer.

תוספות asks:

ואם תאמר משקין הבאין מחמת אוכל לא יטמאו אוכל מהאי קל וחומר¹ -

And if you will say; according to this ק"ו, a משקה (שני), which became טמא from טמא (שלישי) (and make it into a אוכל) (ראשון) an אוכל should not be able to be מטמא an אוכל (ראשון) -
וכן אוכל הבא מחמת משקין לא יטמא משקין² -

And similarly an משקה (ראשון) which became טמא from a אוכל (שני) should not be מטמא משקין to make them a שלישי; this is the exact opposite of the views of ר"ע ור"י!

תוספות answers (and distinguishes between the various ק"ו):

ויש לומר דהכא עביד שפיר קל וחומר דמה כלי שאין מטמא כלי משום שהוא קל -

And one can say that here regarding משקין and כלים makes a valid ק"ו; that if by a כלי ראשון which is not מטמא another כלי, because the כלי ראשון has a weak טומאה it is only a ראשון -

שאינו אב הטומאה דכשהוא אב הטומאה מטמא כלי -

For it is not an אב הטומאה, for when a כלי is an אב הטומאה (it touched a מת), it is מטמא another כלי (and makes it a ראשון) -

וכל שכן משקין הבאים מחמת כלי דקילי טפי -

So כלי that are weaker yet than a כלי ראשון which became טמא from a ראשון, משקין שני, can certainly not be מטמא a כלי. This is regarding the ק"ו of our גמרא -

אבל מה שאין אוכל מטמא אוכל היינו לפי שאין עושה כיוצא בו³ -

However, this that אוכל cannot be מטמא אוכל is because כיוצא בה, it is a 'technical' problem, but it has nothing to do with the weakness of אוכל per se; therefore משקה,

¹ We should say if an אוכל ראשון cannot be מטמא אוכל (since אין עושה טומאה כיוצא בה) so a משקה שני which became טמא from an אוכל ראשון can certainly not be מטמא an אוכל to make it a שלישי.

² See footnote # 1. If משקה ראשון cannot be מטמא משקין (since אין עושה טומאה כיוצא בה) then certainly an אוכל שני which became טמא from a משקה ראשון, cannot be מטמא משקין to make it a שלישי.

³ See 'Thinking it over'. See also מהרש"א here and ולא [TIE 'Thinking it over' and 'Appendix'].

which does not have this 'technical' problem regarding אוכלין (for the אוכל [which it will be מטמא] is not כיוצא בה, can be מטמא אוכלין).

תוספות asks:

ואם תאמר משקין הבאים מחמת כלי שנגע במת מנלן דלא מטמאו כלי -

And if you will say; that this מטמא by touching a כלי (that is an משקין (ראשון) which became מטמא - כלי a מטמא, which touched a מת, how do we know that it cannot be מטמא another כלי - דמקל וחומר דכלי לא אתי דכלי שנגע במת מטמא כלי -

For we cannot exclude it from the previously mentioned ק"ו, since a כלי which touched a מת (which makes it an מטמא) can be מטמא another כלי -

תוספות answers:

ויש לומר דהאי קרא בשרץ כתיב⁴ אבל משקין שנגעו בכלי שנגע במת לא⁵ כתיב:

And one can say; that this פסוק (which allows משקין to be מטמא) is written by a שרץ, but there is no פסוק regarding משקין which touched a כלי which touched a מת, that these משקין can also be מטמא.

SUMMARY

The rule of טומאה עושה כיוצא בה אין טומאה עושה כיוצא בה does not indicate a weakness in the level of the טומאה. There is no פסוק that מטמא can be מחמת מת (only שרץ).

THINKING IT OVER

Regarding the rule than אין עושה טומאה כיוצא בה⁶; is that a rule in the המטמא (the original item that is already טמא), or is it a rule in the המתטמא (the item that touched the המטמא), that it cannot be טומאה from a כיוצא בו?

⁴ This פסוק is where the משקין were in a כלי into which a שרץ fell. We only know that in this case שני מטמא can be מטמא.

⁵ Therefore we would not know that this מטמא can be מטמא at all. We derive that it can be מטמא from the case of שרץ, however we say that the מטמא הבא מחמת מת cannot be stronger than the מטמא הבא מחמת שרץ (the rule of דיו הבא מן הדין), so if מטמא הבא מחמת שרץ cannot be מטמא כליים, so too מטמא הבא מחמת מת cannot be מטמא כליים.

⁶ See footnote # 3.